

regler om våbenbetjening, sikkerhedsforskrifter mv. Herudover forekommer konkret udformede regler i forbindelse med enkeltstående opgaver. Endelig gælder som for alle andre offentligt ansatte eller beskæftigede de regler eller principper, som følger af tjenesteforholdets natur, særligt uskrevne, men almindeligt accepterede minimumskrav til vedkommendes daglige arbejde. Dette er ikke specielt for militær straffelov § 15, men gælder også efter de regler, der er fastsat for andre i offentlig tjeneste, jf. herved bl.a. straffeloven § 157.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til betænkningen side 92 - 103.

3.8.2. Udvalgets overvejelser

Efter kommissoriet er udvalget udtrykkeligt anmodet om at vurdere, om den generelt formulerede bestemmelse i militær straffelov § 15 om straf for pligtforsømmelser kan afskaffes eller gives et mere præcist indhold.

Udvalget finder, at der fortsat er behov for en bestemmelse, der giver mulighed for at straffe også de »ikke kvalificerede« tilfælde af pligtforsømmelser.

Det har bl.a. i den offentlige debat forud for udvalgets nedsættelse været anført, at militær straffelov § 15 er en både uklar og uhensigtsmæssig bestemmelse, idet den ikke tilstrækkeligt tydeligt beskriver de militære pligter, hvis tilsidesættelse kan medføre strafansvar. Der er endvidere givet udtryk for en vis tvivl om, hvorvidt bestemmelsen, ikke mindst som følge af den generelle formulering, opfylder de krav til udformningen af straffebestemmelser, som følger af straffeloven § 1, hvorefter straf kun kan »pålægges for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov, eller som ganske må ligestilles med et sådant«.

Militær straffelov § 15 adskiller sig i sin formulering ikke væsentligt fra andre bestemmelser, der kriminaliserer eller regulerer offentligt ansattes pligtstridige adfærd. Det gælder særligt straffeloven §§ 156 og 157 om offentligt ansattes pligtforsømmelser i tjenesten og bestemmelsen i tjenestemandens lovens § 10 om kravene til en tjenestemandens adfærd i tjenesten. Udvalget har vurderet militær straffelov § 15 bl.a. i lyset af disse bestemmelser.

Straffeloven §§ 156 og 157 indeholder regler om strafansvar for den, der som offentligt ansat ikke overholder de regler, der gælder for tjenesten.

Efter straffeloven § 156 straffes den, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, og som »nægter eller undlader at opfylde pligt, som tjenesten eller hvervet medfører, eller at efterkomme lovlig tjenstlig befa-

ling«. Bestemmelsen vedrører kun den forsættelige ikke-opfyldelse af tjenestepligt.

I Den Danske Kriminalret, speciel del, 1965, side 79, anfører Hurwitz, at straffeloven § 156 »angår dels den udtrykkelige nægtelse af at opfylde pligt, dels den rene undladelse, og den omfatter såvel tilfælde, hvor pligten beror på tjenestens eller hvervets beskaffenhed, uden at særligt pålæg er givet, som tilfælde, hvor lovlig tjenstlig befaling ikke efterkommes ('insubordination')«.

Om begrebet »virker i offentlig tjeneste eller hverv« i § 156 (og § 157) hedder det (side 74-75), at udtrykket omfatter »ethvert hverv på det offentliges vegne, hvad enten hvervet er varigt eller forbigående, lønnet eller ulønnet, frivilligt overtaget eller pligt-mæssigt (ombud), beroende på beskikkelse eller valg«.

Det antages, at § 156 ikke omfatter mindre grove tilfælde af pligtforsømmelser, jf. Kommenteret straffelov, speciel del, 7. udgave, side 113, og at ansvaret for mindre grove forsættelige pligtforsømmelser vil være udtømt med disciplinær sanktion eller »disciplinært ansvar«.

Straffeloven § 157 omfatter »nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, (der) gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed i tjenesten eller hvervets udførelse eller i overholdelsen af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører«.

Straffeloven § 157 angår navnlig den uforsættelige ikke-opfyldelse af tjenestepligt, men den antages også at omfatte grov eller oftere gentagen forsættelig forsømmelse i tjenesten og tilsidesættelse af de pligter, som ikke er omfattet af § 155 og § 156, jf. Kommenteret straffelov, side 117. Det anføres her videre, at er der mulighed for at gøre disciplinæransvar gældende, vil dette i reglen være en tilstrækkelig reaktion i anledning af tjenstlige forsømmelser. Strafansvar rammer kun grov forsømmelse eller skødesløshed eller oftere gentaget, dvs. gentaget i hvert fald mere end én gang. Det er i kommentaren endelig bemærket, at for militært personel erstattes reglen af militær straffelov § 15.

Om bestemmelsen anfører Hurwitz i Den Danske Kriminalret, speciel del, 1965, side 80:

»Det strafbare forhold kan være af såvel positiv som negativ karakter ('forsømmelse eller skødesløshed'). Strafansvar indtræder dog kun, når forholdet enten er groft uagtsomt eller der foreligger 'oftere gentagen' forsømmelse eller skødesløshed.

Den for strafbarheden af simpel uagtsomhed opstillede gentagelsesbetingelse medfører, at den pågæl-